

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	16 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 " — " .	Fél évre . . .	8 " — " .
Negyed évre . . .	2 " 30 " .	Negyed évre . . .	4 " — " .
Egy óra . . .	1 " — " .	Egy óra . . .	1 " 70 " .

Egyesszám ára 4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **Hj. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

A történelem logicája.

Írta: **Dr. Kardos Samu.**

Hogy válságos idöket élünk azt mindenki tudja, érzi, de hogy mikor és miként lesznek a válságot képező kérdések megoldva azt ma még senki nem tudja talán nem is sejti. Nem tudja és nem sejtheti pedig azért, mert a válság okai messzebbre nyulók, mélyebben fekvők, sem mint azt első tekintetre gondolnók. Nem az 1867. évi XII-ik törvényzikket kell becsületesen végrehajtani, hanem az 1791. évi X-ik törvényzikket kell életbe léptetni. A történelem följegyezte ama szavakat, melylyel Horogszegi Szilágyi Mihály Magyarország akkori kormányzója 1458 január 22-én a királyválasztó országgyűlést megnyitotta: „gondolják meg a rendek“ szökött az ösz hazafi, hogy a haza az utolsó években az idegen királyok alatt inkább a szolgaság csufos bilincseit, mint a törvények szerinti uralkodás tisztos kötelekeit érzette. És a rendek megértették Szilágyi Mihályt és közakarattal vagyis egyhangulag királylyá választották a vérökböl való vért a nagy Hunyadi dicsö fiát Mátyás királyt. De rövid 32 esztendő után elfeledék a rendek, hogy mit és mennyit szenvedett a nemzet idegen vérböl származó uralkodók alatt és Mátyás halála után nem az ö nagytehetségü fiát Corvin Jánost, hanem az idegen vérböl származó gyámoltalan Ulászlót emelték a trónra. Nagyon szomorúak és keserüek lehettek a nemzet tapasztalatai a gyámoltalan Dobzse László alatt, mert még életében vagyis az 1505 október 13-án tartott rákosi országgyűlésen törvénybe iktatták, hogy ezentul idegen vérböl királyt nem választanak. Mert ugymond a Werböczy által szövegezett törvény: „Senki azok közül akik a magyar nemzetnek valamelyik vérségéböl királyi méltóságra magasztaltattak, valami kárt és veszedelmet nem okozott a nemzetnek, hanem inkább kiterjedést, nagyobbbitást és ezen országnak hasznot szerzett. Ellenben pedig akik idegen nemzetböl behozattak, nem csak veszedelmére voltak ennek az országnak, belsö részeiben kóborolván, ezt a nemzetet fölötte nagy gyalázzattal illették.“ És ime alig hunyja le szemeit II-ik Lajos király a gyászos mohácsi csatában már is feledé a nemzet nagy része a multak keserü tanu-

ságait és a minden szabadságtól és szabad gondolkozástól irtözö osztrák főhercezet I-sö Ferdinándot teszi meg királylyá. Igaz, hogy másik része a nemzetnek hü maradt a rákosi országgyűlés határozatához és Szapolyai Jánost emelte a trónra. Nagyon nevezetesen ezen utolsó vérbeli magyar királynak halálos ágyán fia gyámjaihoz intézett szavai: „Nem javallanám, így szökött a haldokló király Werböczy István, Török Bálint, Petrovics Péter és Fráter Györgyhöz, hogy a t ö r ö k h ö z forduljatok támogatásért, ha a keresztény fejedelmek között keresztény szeretet és egyezség volna. De azt tapasztaltam, hogy azokban több az önzés, nagyra-vágyás, hanyagság és megvetés a magyar ügy iránt, mint a méltányosság és kegyelet. 303 esztendeje mult el azóta, hogy János király meghalt, de csak a vakok nem látják s a süketek nem hallják, mily nagy igazságot tartalmaznak fenti szavai. A magyarnak a mióta trónra kerültek a Habsburgok csak türes, csak szenvedés, csak mellözés, csak megvetés volt jutalma mindazokért a szolgálatokért és érdemekért, miket vérben és pénzben az uralkodóház boldogságáért és boldogulásáért negyed félszázadon át áldozatul hozott. 1526-tól 1848-ig 15 király volt Magyarországnak a Habsburg-Lotharingiai házböl. Ezek közül egyedül II-ik Lipót volt az, akiröl az elfogulatlan történelem elősmerni kénytelen, hogy megtartotta királyi esküjét, tisztelte a nemzet törvényeit, szerette és becsülte a magyart. Hiszen ö alatta lett törvénybe iktatva az 1791-ik X. t.-cz., mely szerint „Magyarország társországaival együtt szabad ország, egész törvényes kormánykatra nézve ideértve bármiféle kormányzékot független vagyis semmi más országnak vagy népnek nics alá vetve, hanem saját önállással és alkotmány-nyal bíró, s ennél fogva saját törvényesen megkoronázott örökös király, tehát Ö Felsége és utódai a magyar királyok által az 1715. évi III-ik és az 1741. évi VIII. és IX-ik t.-czikkek rendeletének megfelelőleg, saját törvényei és szokásai szerint nem pedig más tartományok módjára kell kormányoztatnia és igazgattatnia“. Ez a törvény meg lett hozva, be is van iktatva a magyar Corpus Jurisba, ott fekszik eredetije az országos levéltár-

ban, de ez a törvény soha megtartva, végrehajtva, életbe léptetve nem lett egyetlen egy királyunk által sem. Maga Elsö Ferencz József is 1848. deczember 2-ától 1867. július 8-ig ezen törvény világos rendelkezésének ellenére mint meg nem koronázott király uralkodott Magyarországnak és társ országai felett.

1867-ben aztán állítólag kibékült a nemzettel és a nemzet a királylyal. A király feledni ígerte a debreczeni nagy templomban 1849 ápril 14 én hozott függetlenségi nyilatkozatot — és a nemzet feledni ígerte — az aradi vár sánczokban 1849 október 6-án történt gyalázzatos kivégzéseket. De egyik fél sem feledte a sérelmeket és szenvedéseket. A király ma is féltékeny a poraiban nyugvó Kossuth Lajosra, ma is bizalmatlan a Kossuth nevét tisztelő a Kossuth eszméiért hevölö milliói iránt a nemzetnek.

Rut ámitás és merö hazugság az, hogy a nemzet kitörölte emlékeiböl a gróf Batthyány Lajos, báró Perényi Zsigmond, báró Mednyánszky Árpád és a 13 aradi vértanu halálát. N i n c s f e l e d v e s e m m i, n i n c s m e g b o c s á t v a s e m m i. Nem igaz szivböl jö, csak hangzatos szólam, mikor a nemzet az ösökröl öröklött loyaltásra hivatkozik a király előtt, mert hiszen az ösök között ott vannak a Zrinyiek, Frangepánok, Nádasdiak és Wesselényiek. Ezek ugyan loyálisak voltak, de börtönt és vérpadot szenvedtek érette. És ott vannak az ösök között Bocskaiak, Bethlenek, Thököliek és Rákócziak; ezek pedig a történelem tanúsága szerint nem valami sok és nagy loyaltással viseltettek a Habsburgok iránt. Viszont a Habsburgok sem számították öket kedvelt híveik közé. N i n c s t e h á t f e l e d v e s e m m i é s n i n c s k i e n g e s z t e l v e s e n k i. Nincs pedig azért, mert Deák Ferencz nagy müve, vagyis az 1867-ik évi kiegyezés egyetlen egy kormány által sem lett becsületesen megtartva, tisztességesen végrehajtva. Deák Ferencz nagy müvének alap gondolatát vezérlö eszméjét a bár két külön jellegü és érdekü de egymással teljesen egyenjogu államnak egy közös uralkodó alatt való állandó szövetsége képezte. Deák Ferencz nagy müvének kiegyenlíthetetlen hibáját pedig épen az képezi,

hogy a két külön álló, de külön érdekű egymással állandó szövetségre lépő állam egyenjogosságának garantiáiról nem gondoskodott. Deák Ferencz minden gondossága, minden bölcsessége mellett magyar politikus volt, vagyis tulon tul becsületes, tulon tul jóhiszemű. Ő elegendőnek tartotta a magyar hadsereg nézve azt, ha a törvénybe ki lesz fejezve, hogy a magyar hadsereg az összes hadsereg kiegészítő részét képezi. De hogy mikor állítások fel a magyar hadsereg, mi legyen annak zászlaja, czimere és szolgálati nyelve, arról már tüzetesen nem intézkedett, mert az öreg Deák Ferencz a maga józan eszével és puritán lelkével nem is gondolkozhatott másként, mint hogy a magyar hadseregnek zászlaja, czimere és szolgálati nyelve csak magyar lehet. Épugy mint hogy az angol hadseregé csak angol, a francia hadseregé csak francia, az orosz hadseregé csak orosz, a chinai vagy japán hadseregé csak chinai vagy japán lehet. És hogy Deák Ferencz így gondolkozott hivatkozom a Zichy Antalhoz 1868 febr. 21-ikéről intézett levelére — melyben e kérdéssel így ír az ország bölcsé:

„Azon kérdés, hogy a hadi hajók minő lobogókat, színeket, jelvényeket használjanak, jogilag és politikailag teljesen egy természetű azon kérdéssel, hogy a száraz földi seregeknél minők legyenek a zászlók, színek és jelvények. E kettőt egymástól elválasztani s — egyikre más irányu határozatot hozni, mint a másikra alig lehet — majd így folytatja érvelését Deák Ferencz: „Véleményem szerint e kérdések együtt és egyszerre tárgyalandók a védrendszer átalakításának kérdésével, mely az 1867-ik évi törvények szerint nem a delegációk köréhez tartozik, hanem a magyar országgyűléshez. Ott lehet és kell a fölött határozni, mert nálatok a delegációnál az e kérdések feletti vitatkozásoknak eredménye ugy sem lehetne.“

Hogy az 1867. évi XII. t. cz. 11. és 12-ik §-ában foglalt azon általános elnevezés, hogy a magyar hadsereg — az összes hadseregnek kiegészítő részét képezi — nem szerencsés megoldása a legnagyobb fontosságú államjogi kérdésnek — senki hamarabb észre nem vette és annak végzetes következményeit jobban előre nem látta, mint Deák Ferencz egykoron benső barátja, később legnagyobb politikai ellenfele Kossuth Lajos.

Kossuth Lajos a Deák Ferenczhez Párisból 1867 május 22-ikéről intézett történelmi becsü levelében így nyilatkozik erről a kérdéssel:

„A magyar hadsereg — az osztrák birodalmi hadsereg — kiegészítő részére degradáltatik, s annak nem csak szervezete és vezénylete, de még

alkalmazása is a magyar országgyűlésnek nem felelős birodalmi kormány rendelkezése alá bocsáttatik. A hadi költségvetés megvizsgálásának s megszavazásának joga a magyar országgyűléstől elvonatik, s a birodalommal közös delegációra ruháztatik, s így idegen avatkozásnak, szavazásnak, határozásnak vettetik alá. Ez által elveszti nemzetünk az alkotmányos állami élet legfőbb, legpraktikusabb életbiztosítását. Elveszti azon tehetségét, hogy a népekre annyi szerencsetlenséget áraszttható háboru jogosságát nemzeti érdekei szempontjából önállólag fékezhesse és a nemzetközi viszonyokat ellenőrizhesse.“

Deák Ferencz és Kossuth Lajos már régóta sirban nyugosznak. Nevöket és emléköket tisztelet és hála övezi. De ha most, 36 évvel a kiegyezés megkötése után keressük és kérdezzük, hol van a magyar hadsereg, erre más választ nem adhatunk mint sehol. Mert a közönsnek nevezett hadsereg sem a szárazföldi, sem a tengeri nem magyar, nem is közös. Annak nyelve, zászlaja, czimere, szelleme, egészben osztrák. És nem is lesz magyar sohasem addig, míg az 1867. évi XII. t. cz. megváltoztatásával nem a kiegészítő magyar hadsereg, hanem a teljesen külön álló magyar hadsereg magyar vezénylettel, magyar zászlóval, magyar czimmerrel és magyar vezérkarral fel nem állittatik; és az egész magyar hadsereg a magyar alkotmányra fel nem eskettetik.

Rossz szolgálatot tesznek nemzetnek és királynak egyaránt, kik akár kishitűségből, akár szolgálalkúségból utját állják annak, hogy a magyar nemzet a maga állami önállóságának legfőbb jellegét, legerősebb garantiáját a külön magyar hadsereget mielőbb megkapja. Magyarország magyar hadsereg nélkül csak egy pénzt és katonát szállító tartomány. Míg Magyarország önálló vagyis külön hadsereggel egyrészt az uralkodó háznak legáltalmasabb támasza, másrészt saját boldogságának és boldogulásának legerősebb biztosítékát találja meg nemzeti hadseregében.

Mert a mostani ugy nevezett közös de lényegében, nyelvében és szellemében teljesen osztrák vagyis tölünk egészen idegen hadsereg, amig egy részről akadály a király és nemzet közötti őszinte kibékülésnek és benső egyetértésnek, addig más részről akadály, sőt legyőzhetetlen ellensége a magyar nemzeti állam kiépítésének és consolidációjának. És hiába építünk mi 100 templomot és 1000 iskolát, addig míg csak egyetlen egy kétfejű sasos kaszánya lesz Magyarországon, míg a magyar anyának gyermekét a sárga fekete zászlóra esketik fel és a magyar fiut a lelkétől idegen német commandóval küldik a csatába, sem öröm,

sem boldogság, sem dicsőség de még csak meglegedés sem leszen a hazában. Mert egy hadsereg nemzeti szellem és lelkesülés nélkül a békében csak terhére, háboruban csak szegényére válhatik királynak és országnak egyaránt.

Honvédavatás császári esküvel.

Hihetetlenül botrányos dolog hire érkezik Pozsony-ból. Az ottani hadapródiskolában tegnapelőtt tartott mustráción huszonegy hadapród tiszthelyettes eskettek fel. Husz a közös hadseregbe került s a fekete-sárga zászlóra esküdött fel németül. A huszonegyediket, Lakatos Lászlót a nagyváradi negyedik honvédszázalozredhez nevezték ki s így a törvények értelmében magyar nyelven, magyar lobogóra kellett volna fel esküdnie. De csak az első feltételt teljesítették s így Lakatos László honvéd hadapród tiszthelyettes ugyan magyar nyelven, — de ugyanarra a fekete-sárga zászlóra esküdött fel, amit a 19. császári es királyi gyalozred egyik szakaszvezetője tartott elé. Ezt a hallatlan törvénytípust Boross katonakaplan beszéde előzte meg, amelyben az uralkodót következetesen csak mint Kaisert emlegette s lelki predikáció helyett valóságos politikai díkeziót tartott, amelyből nem hiányzott a „Revolution“ emlegetése sem. A botrányos honvéd tisztavatás hire nagy felháborodást okozott Pozsonyban s az ottani magyar emberek táviratban a képviselőház több ellenzéki tagját felkeresték, hogy a törvény-értés ilyen flagrns esetére a parlamentben követeljenek elégtételt.

A reformruha kérdéséhez.

Irta: Fröhlichné Mórincz Paula.

Látom már, hogy a „teremtés urai“ milyen fanyar arcot vágnak e kis cikkecske címéhez. Dünnyögnek is olyanformát a bajszuk alatt: „Ezek az asszonyok egyebet se tudnak az öltözködésnél! És ha nem öltöznek hát irnak róla, hogy bujtogassák felebarátnöiket a költekezésre!“

Nos, hát a vádaskodás előtt tessék elolvasni azt, amit irni fogok, azután azután megengedem, hogy bocsánatot kérjenek. Mert, most a fürdőzés évadjában igazan időszerű a női ruházat reformjáról beszélni.

Ischl sétányain gyönyörködve nézi mindenki Odilon asszony igezően elegáns toalettjeit s a gyönyörű ruhák láttára az ember önkéntelenül is arra gondol, milyen különösen készülnek a mi asszonyaink fürdőbe. Bizony kilenczven százaléka módja felett költekezik, hogy „illő“ toalettal jelenhessék meg a fürdőhelyen.

Nemrégem megesett, hogy egy klaszszikusan könnyüvéru és pazar családnak egy nőtagja csupán azért rendelt egyszerre egy tucsat diszruhát a főváros egy divatházánál, mert ott kísértett benne az az emlék, hogy hajdanában boldog korában Koburg Lujza hercegnő is annyi diszruhával érkezett meg Karlsbadba, hogy komornája kénytelen volt két szobát bérelni ruhátára számára.

Ilyen agyrémmel egy igen szegény kegyelmes asszony tizenöt fehér ruhát volt állítólag kénytelen megrendelni a leányának, mert nagyon elegánsnak tartották utánozni a dussgazdag livádiai hercegnő leányát, a ki

sohasem vett fel másszinű ruhadarabot mint fehérét s kinek gummi sárgaczipőjétől és esőköpenyegétől kezdve nemcsak fürdőkosztümje volt fehér, de öltözékeinek összes látható és nem látható darabja.

Lám, ilyen észbontó példák mellett senkinek sem jutna eszébe Izabella főhercegnő példáját követni, ki leányainak ruháját otthon varratja a komornáival, egyiknek sem jutna eszébe az elhunyt Frigyes német császárné pályája, ki valamikor trónörökösnek korában foltozott kabátban ment sétálni (az Unter der Lindenen) mert abban az időben Bismarck magasabb államérdekéből (Moltke katonái értendő alatta) nagyon szűkös mérte neki a toalettpenzt. Ámde a mi hölgyeink Bugacson, Piripócon máskepp gondolkoznak.

Pedig én nem is kívánom hölgyeinktől, hogy az egészen szolid és olcsó német szokásokat kövessék, mert ez is túlzó és izléstelen. Így nem találom elegánsnak egy szép nemesi névvel bíró porosz hölgynek azt az eljárását, hogy egyetlen paktáskával és utiruháján kívül csupán egy másikkal jött fürdőzni (három heti tartózkodásra (Alsótátrafüredre. Még ennel is visszatetszőbnek tűnik fel az a nagyműveltségű bajor hölgy, ki férje után (aki nagy műszaki vállalkozó) utazott Keletre, egy hetet töltött Budapesten és bokáig érő uti szoknyáján és flanel bluzán kívül nem hozott ruhát magával; aztán nemcsak így mutatkozott nyilvános helyeken, hanem családokhoz is meghívást kapván, ott még furesőbb képet mutatott a gazdag ebédnél ülve a megszkott budapesti eleganciával öltözködött magyar hölgyek mellett.

A női ruha reformját nem kell izésteien tulságba vinni. Ellenkezőleg, mentül czélszerűbben kell alkalmazni. Az új találmányu reformruha valóságos áldás például a beteg nőre nézve és ha már megszokottak s a divat elfogadta, nagyon jól teenek, ha éppen a fürdőhelyen vennék hasznát, a ki egy 4-6 hetig tartó fürdőzésre készül és nem toalett-versengésből, hanem üdülés czéljából megy gyógyhelyre, körülményeihez, társadalmi állásához képest 2-6 öltözéssel és 1-3 kalappal és kiegészítő apróságával teljesen beérheti. Ezek között első helyet foglal el a szokásos ingbluzzal viselendő kabátos utiruha, ezután következnek egy melegebb és egy könnyebb reformszabásu ruha, továbbá egy diszruha, kínai krepp, vagy fulárból. A Szent István napi és másféle ünnepekre, végre tetszés szerint vehető még ebbe a gyűjteménybe egy habkőnyű batiszt ruha a melegebb napokra és egy gyapjukelméjű utcai ruha a hűvösebb időjárásra.

Aki egyetlen kalapot vesz, válaszszon sötét tartós diszüt, csak a ki több kalapot vihet, vigyen diszkalapot is, meg egy arnyéket tartó nappalit az utikalapján kívül.

Különben nekem az a véleményem: ki-ki úgy öltözzék, hogy megjelenése teljes harmóniában legyen a társadalmi állásával. A piperkőcz asszonyt — tessék elhinni — komoly férfiember nem veszi komolyan. Pedig hát mégis csak az a döntő fórum!...

Hármas kis tükör.

Katonák! azt a sárga bojtot
Mért nem cseréletek pirosra?
Vagy akkor lesz piros belőle,
Ha majd rokonvér cseppje mossa?

Katonák! azt a kétféjű sast
Fejezzétek le félnyakára!
Lökjétek el s helyébe száll majd
Honfoglalók turulmadárja.

Katonák! azt a bécsi nyelvet
Tépjétek egyszer száz darabra!
Vagy vesszét eb szájába véle;
Hogy százezer felé harapja!
(Debreczen.)

Oláh Gábor.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Holnap, vasárnap az Istentiszteletek a következő sorrendben tartatnak meg: Nagytemplomban: Uray Sándor püspöki s. lelk. Kistemplomban: Dicsőfi József lelkész. Újtemplomban: Sáfrány Lajos fels. leányiskolai tanár. Ispótytemplomban: Biró Ferenc b. lelk. Csapókerti imaházban: Kovács János népisk. felügyelő.

Vasárnap délután 3 órakor biblia magyarázatot tart a Nagyttemplomban Papp Lajos segédlelkész.

Az ágost. hitv. evang. templomban d. e. 10 órakor az istentiszteletet Maté Károly segédlelkész végzi.

Katonák a Gotterhalte ellen.

Jellemző esetről tudósít a Reichspost című osztrák lap, mely ha tényleg így történt, erősen gondolkodóba ejtheti a katonai vezető köröket. Az történt ugyanis, hogy a fejsőausztriai Braunauban egy ünnepély alkalmával a Gotterhaltét játszották s a köles tisztelet jeléül az egész közönség felállott, csak éppen a k. u. k. olasz császárvadászok ültek nyugodtan tovább s még felszólításra sem állottak fel. Az eset részletei a következők: A braunauai katolikus egyesületek folyó évi július hó 19-én ünnepélyt tartottak annak emlékére, hogy a császár az elmúlt évben a várost meglátogatta. Az ünnepélyre meghívták mindazokat az egyesületeket és testületeket, melyek a császárlátogatás alkalmával az ünnepi fogadtatáson résztvettek. Az ünnepély a Gana féle vendéglő kerthelyiségében folyt s Gunner plébános ünnepi beszéde után a veteránbanda rázendítette a Gotterhaltét (Volkshymne). Az egész közönség födetlen fövel állott, csak a cs. és k. vadászok maradtak ülve. Ekkor Stamfl ur, az egyesület elnöke odalépett hozzájuk s felszólította őket olaszul, hogy álljanak fel. A katonák rá sem hederítettek s még akkor sem engedelmesskedtek, mikor a felszólítás másodszer elhangzott. Erre az elnök kiutasította a katonákat a kerthelyiségből s feljelentette őket. Tegnapelőtt tárgyalta ezt az ügyet a braunauai ker. törvényszék s a katonákat egyenkint tíz napi súlyos fogságra ítélte. Nagy feltűnést keltett a kihallgatás során a katonák vallomása, kik egyértelműleg kijelentették, hogy nem ismernek néphimnuszot. Mit szólnak ehhez odaát?

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Hansinger Miklós—Vágó Erzsébet, Dr. Galánffy János—Kölcsey Anna, Piriczi László—Vászon Mária, Bölönyi Lajos—Dudas Erzsébet, Eperjesi Mihály—Gulyás Erzsébet, Wibirál János—Varga Mária, Pokorin István—Nánási Erzsébet, összesen 7 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálzási eseteket jelentették be: özvegy Szilágyi Gáborné, Elek Zsuzsanna ev. ref. 58 éves, Márton Jeremiás ev. ref. 42 éves utcai lapelárusító, Dobszai János ev. ref. 10 hónapos csecsemő, Zuna Lajosné született Kővér Róza ev. ref. 48 éves, Korpási Dániel ev. ref. 55 éves varrógépgyári hivatalnok, Jászai Irén ev. ref. 6 éves gyermek,

Sipos Eszter görög kath. 5 hónapos, Pázmán János róm. kath. 2 hónapos csecsemő, Berecz Károly ev. ref. 39 éves önálló csizmadia, Fischer Sándor izraelita 7 hónapos, Tóth Imre ev. ref. 17 hónapos csecsemő, Soltész Farkasné született Benedek Mária ev. ref. 67 éves, Szalanczi Lajos ev. ref. 17 hónapos, Szikszai József ev. ref. 68 éves lisztkereskedő, Nagy József r. kath. 85 é. magánzó, Szenderák Anna róm. kath. 19 éves házi-cseléd, Gál Sándor ev. ref. 15 éves szabóinas, Száva Mária ev. ref. 3 éves gyermek, Szabó Eszter ev. ref. 4 hónapos csecsemő, Krecskó Mátyásné Kajári Zsuzsanna ev. ref. 55 éves, Katona Andrásné ev. ref. 27 éves, özv. Krajnik Pálné—Halassy Eulalia róm. kath. 87 éves, Villás József ev. ref. 20 napos, Szilágyi Eszter ev. ref. 4 hónapos, Takács János ev. ref. 4 hónapos csecsemő, Fisher Agostonné Traicz Erzsébet r.-kath. 36 éves Koris György ev. ref. 22 éves kocsis, Szabó Anna ev. ref. 4 hónapos csecsemő, Heiman József r. kath. 56 éves szegényházi ápoló, Pap Erzsébet ev. ref. 13 napos, Szatmari Sámuel ev. ref. 67 éves magánzó, Smutna Emilia r. kath. 7 hónapos csecsemő, és 1 halvaszületés. Összesen 33. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 52 születést (30 fiú 22 leány) jelentettek be, úgy a születések e héten 19-el multak felül a haláloszokat.

Református püspökség Szegeden.

A debreczeni és Debreczen vidéki reformátusságot közelről érdeklí ez a hír: Az ev. ref. békésbányai egyházmegye közelebb tartja őszi nagy közgyűlését Szegeden. Az egyházmegye esperesi hivatala már előkészítette a közgyűlést és közelebb kintüzi a közgyűlés megtartásának idejét is. A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya az egyházmegye felosztásának kérdése lesz. Már a temesvári közgyűlésen is szóba került ez a nagyfontosságú ügy. Miután azonban akkor még nem volt teljesen előkészítve ez a kérdés, levették a napirendről azzal, hogy a Szegeden tartó őszi nagygyűlésen fognak fölötte dönteni. A békésbányai ev. ref. egyházban nagyon sokan vannak, akik erős küzdelmet folytatnak az egyházmegyének leendő felosztása mellett. Tudni kell azt, hogy az országban a legnagyobb ev. ref. egyházmegye a békésbányai, amely a tiszántúli ev. ref. kerületnek felét képezi. Az egyházmegye vezetőségében is számosan vannak, akik évek óta küzdenek az egyházmegye felosztása érdekében. Ujabban nagyon komolyan merült föl a terv, hogy amennyiben az egyházmegyét felosztják, a nagyszalontai és bihari egyházmegyék kiszakításával állítsák föl Szeged székhelylyel a délvidéki ev. ref. püspökséget.

Személyi hír.

Főtisztelendő Materny Lajos debreczeni ág. ev. főesperes Iglóra utazott, a hol az ág. ev. egyházkerületi ülésen vesz részt.

A Buday család gyásza.

Mély gyász sújtotta a beölsei Buday és vele rokon családokat, közöttök Király Péter dr. dolgozótársunk családját. A család magas emberi kort ért dédanyja elhunyt. A gyászjelentést itten közöljük: Mély fájdalomtól sulytott szívvel jelentjük, hogy a legjobb nagyanya, szépnagyanya, dédanya: özv. Krainik Pálné szül: dévaványai Halassy Eulalia folyó hó 20-án reggel 4 órakor életének 87-ik évében, hosszas szenvedés után megszűnt élni. Kedves halottunk földi részei gróf. Dégenfeld-tér 4-ik számú háztól folyó évi augusztus hó 21-én délután 4 órakor tartandó róm. kath. egyházi

szertartás után a debreczeni róm. kath. temetőbe fognak örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig augusztus hó 25-én d. e. 8 órakor fog bemutatni az egek urának a debreczeni róm. kath. templomban. A végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1903. évi augusztus hó 20. Az elhunytok unokája: beőlsei Buday Gyuláné szül. fái Fáy Iona ennek férje: beőlsei Buday Gyula. Az elhunytok testvére: dévaványai Halassy Paulina. Az elhunytok szépunokái: Örvényi Beláné szül. beőlsei Buday Iona. Dr. Király Péterné szül. beőlsei Buday Leontina. beőlsei Buday Gyula. beőlsei Buday Győző, beőlsei Buday Mariska. Az elhunytok dédunokái: Örvényi Edith. Örvényi Béia. Király Tibor. Király Zoltán.

Innét-onnét.

A most mult ünnepi napok alatt a Tisza mellett, a himes udvarban barangoltunk Vértessy Gyulával. A régi magyarok Tokaj vidékét, a Bodrog és Tiszaközötti virágos, zöld selyem pázsitos rónát dicsérték himes udvarnak, hol hajdanta a sok toronyu tokaji var emelkedett.

Bajos magyar vidék ez. Talán a legszebbek közül való. A nagy magyar alföld szélén itt emelkednek ki merészen ama szőlőkoszorozott hegyek, melyeknek zamatos és mézes nektárját „tokaji bor” neven világszerte ösmerik és dicsőítik.

Ezen a bajos magyarvidéken, ebben világhíres ódon magyar városban töltöttünk mi felejthetetlen két napot. És most csak annyit jelezek, hogy Gyula barátom valóságosan pultonra szedte a szebbnél-szebb hangulatot, miként az öreg Kopaszhegy oldalán az aszút szokták a nótás szüretelő legények és leányok . . . Sűrű sorokban szaporodtak a jegyzetek . . . Vers szüret lesz ennek a kirandulásnak a vége. Tudom, ezen termések sem valnak szűgyenére a szőlőhegy koronázta himes udvarnak . . . Ha szívesen fogadjátok, majd szolgálunk némi-nemü kóstolóval! Kedves asszonykák, szép leánykaim, mintha csak Tokaj nemes, tűzes, illatos borát szüresölnétek, úgy fog izleni . . . A tokaji pincze helyett szíve mélyében őrzi költő barátom ezeket az édes, dalos magyar érzéseket.

Most meg mikor Tokajból hazakövetkeztünk, kedves képes levél lapocskára mosolygott elem az íróasztalról. Ez is a Tisza mellől származik. A szegedi áldott Tisza mellől küldötte jeles és népszerű magyar író barátom, „Homok”, a szegedi Cserzy Miska.

Hortobágyi szénahordást ábrázol a képecske. Ö t s z é n á v a l r a k o t t. kocsis sorakozik egymás saraglyaja után. A Haranghy Lovász-féle „Délbábok hazája” című látványos egyik sikerült részlete ez a hangulatos magyar tájfelvétel, melyet az én régi jó „Homok” barátom a következő kedves, mókás versecske kíséretében irányított ide:

Öt kocsinak a hány szála
A szalmája:
Annyi áldás szálljon rája
A Palyára . . .
Szomorú, bús magányából
Küldi messze:
Igaz gyöngyét hű lelkének —
Öreg medve.

1903. augusztus 20.

Szent Istvánnapja.

Megjegyzem, hogy „Homok” barátom az „öreg medve” (a kit különben szeretettel köszöntök eme sivar portenger közepéből — bocsánat! Majd azt vétette a tollam — ördögszigetjéről . . .) korántsem oly

öreg, korántsem oly medvemód nehézkes; sőt igen pompás érzésű, ábrándos kékszemű magyarfiu, kinek az alföldi népéletéből szerzett tárczái megannyi harmatos szép és eredeti magyar virágok . . . Csak a Tiszapartján lakik olyan igazi magyar nép, csak a Tiszajárta pázsiton fakadnak olyan igazi magyar virágok.

nemes Portörő Kelemen.

Betörés az izraelita templomban.

Vakmerő betörést követtek el még ezideig ösmeretlen tettesek az elmúlt éjjel. Betörték a Deák Ferencz-utcai izraelita templomba, felfeszítették a perselyeket és tartalmukat elvitték. A betörők mint a vizsgálat megállapította, a templom északi oldalán lévő ajtón hatoltak be, melynek vas ezirádait könnyen, minden nagyobb erőfeszítés nélkül lefeszítették. Az üveget betörve behatoltak a templomba. Mindez esőben, zajtalanul történt, mert még az üveget is rendkívül óvatossággal törték be, erre vall az a körülmény, hogy aránylag kevés üvegcserepet találtak az ajtó körül. A templomban a hármast perselyt feszítették fel, melyről három erős Werthem-féle lakatot szakítottak le. Azután egy fiókot álkules segélyével kinyitottak s az ebben elhelyezett ezüst perselyt szintén feltörték. A betörők valószínűleg nem voltak tisztában a persely értékével, mert csak tartalmát ürítették ki, az értékes ezüst perselyt azonban ott hagyták. Hogy a perselyek tartalma mily összeget tett ki még hozzávetőleg sem tudják megállapítani. A rendőrség a megejtett vizsgálat alkalmával a negy lefeszített lakaton kívül egyébb bünjelre nem akadt, a mi megint a mellett bizonyít, hogy a tettesek valamely banda szövetkezet tagjai, a mi éppen nem lehetetlen, tekintve az utóbb Kassán és Szatmáron hasonló módon elkövetett templomrabláásokat. A vizsgálatot a rendőrség ez irányban folytatja tovább.

A vigyázatlanság áldozata.

Takács Róza dohángyári munkásleánynak a gép összemorzsolta a jobb karját. Rendelet van a gyárban arról, hogy a gépeket működés közben tisztogatni nem szabad. Takács Róza ennek daczára is akkor tisztította a gépet, mikor az üzemben volt. A gép odakapta a jobb karját és két helyen is összeroncsolta. A szerencsétlen leányt a kórházba szállították.

Halál elől — az öngyilkos halálba.

Egy számalomraméltó fiatal 17 éves leány akart megválni az élettől. Sorvasztó, gyógyíthatatlan betegség, tüdővész kinozta és nem akarta bevárni a természetes halált, előbb erőszakosan óhajtott szabadulni az élettől, mely rá nézve végtelen szenvedést nyújtott csak. Szatmári Eszter a szerencsétlen leány, nagyapjánál lakott Homok utcán. Délelőtt 10 órakor a kis kamrába ment és ott a már elkészített zsirosszolda oldatot megitta. Súlyos sérülésével a kórházba szállították. Hozzá tartozóinak azt mondta, hogy gyógyíthatatlan betegsége miatt akart megválni az élettől.

Kubelik János állampolgári esküje.

A legújabb magyar állampolgár Kubelik (Jan) János ma déli 12 órakor tette le a magyar honpolgári esküt. Az eskületétel Kovács József polgármester hivatali helyiségében ment végbe. Ez alkalomból ott voltak a tanács tagjai, bessenyei Széll Farkas, Kubelik jövendő apósa, dr. Popper Mór, Kubelik ügyvédje, ki a honosítási ügyet intézte és ki ez alkalommal mint hites tolmács

is szerepelt. Az eskületétel előtt Kovács József polgármester pár szóval Kubelik figyelmébe ajánlotta, milyen nagyfontosságú tény előtt áll és kérdést intézett hozzá, hajlandó-e az esküt letenni?

A polgármester szavait dr. Popper Mór tolmácsolta, mire Kubelik magyarul kijelentette, hogy „igen” leteszi az esküt, sőt hozzátette, hogy tudja, érti mi van az eskü szövegében. A polgármester ezután felolvasta az eskü szövegét, melyet Kubelik fennhangon, magyarul utána mondott. Az eskü elhangzása után a polgármester szívélyes szavakkal üdvözölte, mint magyar állampolgárt és egyidejűleg értésére adta, hogy a közgyűlési határozat értelmében ő a mai naptól fogva debreczeni lakos, debreczeni illetőségű. — Üdvözli, mint magyar állampolgárt, debreczeni polgárt és kívánja, hogy a magyar névnek külföldön minél nagyobb dicsőséget szerezzen. Kubelik ezután a következőleg válaszolt:

„Mélyen meghatva mondom köszönetet a Nagyságos Polgármester ur szívélyes szavaiért és ígérem, hogy Magyarországot, Debreczen városát második hazának fogom tekinteni és büszkén fogom hirdetni, hogy magyar vagyok, annál inkább, mert Magyarországon, Debreczenben kezdődik rám nézve egy új, második élet”. Kubelik ezután aláírta az eskületételéről felvett jegyzőkönyvet, és ezzel az aktus véget ért. A jegyzőkönyvbe így írta alá nevét: Kubelik János.

Némely fővárosi és utánna egyik helybeli lap is azt újságolta, hogy Kubelik János a debreczeni polgárjog megszerzésével együtt vezetéknevét is megmagyarosítja Polgarra. Ez a hír a Debreczenben használatos szólásforma félreértéséből eredhetett. Nálunk ugyanis annak neve elébe, aki polgárjoggal bír, oda szokták tenni ezt a szót, hogy „polgár”. Így van nálunk „polgár Jámbor János”, — polgár Harangi Sándor”, — miként régebben mondtak volt „nemes N. N.” Így lesz a világhírű művészből is „Polgár Kubelik János.” Ámde ehhez nem belügyminiszteri, hanem városi közgyűlési engedély kívántatik.

Iskolai beiratások.

A debreczeni orth. izr. hitközség hatosztályu elemi népiskolába az 1903-4-iki iskolai évre való beiratások a folyó hó 23-tól a jövő szeptember hó 1-ig — a közbeeső péntek és szombat kivételével — e hitközségnek pásti utcai tanácstermében mindennap d. u. 3-6 óráig fognak eszközöltetni. Az első osztályba felvétetnek oly gyermekek, akik életök 6-ik évét már betöltötték vagy a kikkél a korkülönbség 1-2 hónapnál nem több. A többi osztályokba a növendékek az előző osztály sikereselvégeztét igazoló iskolai bizonyítvány, ennek hiányában felvételi vizsgálat alapján vétetnek fel. A beiratáskor beiratási díj, félévi tandíj, esetleges tandíjhátralékok lefizetendők. — Tandíjmentességért folyamodók ebbeli az iskolaszékhez címzett írásbeli kérelmüket a folyó hó 27-ig terjesszék be, később érkezett folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

A debreczeni máv. altiszti kör

vasárnap f. hó 23-án saját helyiségében (Isopotály-utca 1. sz.) dijkuglizást rendez, a kiátszandó négy díj közül az első díj egy hordó sör lesz. Kezdeté délelőtt 10 órakor. Vendégek szívesen láttatnak.

Iskolai értesítés.

Az érdekelt szülők ez uton értesítettnek, hogy az ágost. hitv. evang. elemi is-

kolában az 1903/4. tanévre a beiratások aug. hó 31-én és szeptember hó 12. napjain lesznek d. e. 9—12 óráig, d. u. 3—5 óráig az iskola Miklós u. 3. sz. a. helyiségében. Szeptember hó 3-án lesz az iskolai év megnyitása *istinitisztelettel*. Az első felévi tandíj a beiratáskor fizetendő. Azok, a kik tandíj elengedése iránt folyamodni óhajtanak, kérvényeiket a beiratáskor nyújtásuk be. Az ágost. hitv. evangélikus iskolaszék.

Beiratások a Svetics intézetbe.

A Svetics-intézeti iskolák részére és pedig úgy az elemi, polgári tanítónőképző és tovább képző tanfolyam osztályaiba az 1903/904-ik tanévre a beiratások szept. 3. 4. 5. n-óján mindig d. e. 9—12 óráig lesznek. Az első két napon csak róm. kath. növendékek iratnak be — a harmadik napon más vallású növendékek. A felvételi — javító — és magán vizsgálatok szept. hó 1. és 2-án d. e. 8 órától, d. u. 3 órától tartatnak.

Az Angelotti mulató

nap mint nap nagy és díszes közönség előtt tartja előadásait. Nem csoda, a műsor oly kiválóan van összeállítva, hogy az mindenkire nevezetesen érdekes. Különösen kiemelkedő a majom ember, aki igen ügyesen játszik, nemkülönben Bobi, az excentrik művész, de főleg Göndör, a Kátsa-czigány és jellemkomikus teszki érdekessé az előadásokat. Kitűnő műsorszámra még a Djelma nővérek, akiket a közönség nagyon kedvel és a többi művészek. Ugy halljuk, hogy az igazgató Carmelini bűvesszel tárgyalásokba bocsátkozott szerződés czéljából.

Hangverseny.

A nagyerdei Dobos pavillonban holnap az az vasárnap Kajla Jónás Lajos kitűnően szervezett zenekara hangversenyt tart.

Tűzijáték a Csolnakázó-tónál.

Juhász Gyula pirotechnikus holnap este hét órakor nagy és érdekes műsoru tűzijátékot rendez a csolnakázó-tavon. A program, melynek során új és eddig nem látott alakok fognak a levegőbe röppenni, tizenöt számból áll. A mult héten váltott jegyek holnapra érvényesek maradnak. Érdemes a megtekintésre.

Csere-ajánlat.

Egy szepes sztrázsai jómódu polgári család 13 éves fiát Debreczenbe óhajtaná cserébe adni. Felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

Stone Alex bankirodáját

Széchenyi-utca 19. szám alá (bejárat Simonffy utca 20. sz. alatt is) helyezte át. **Törlesztés** es mindenféle kölcsönöket legelőnyösebben eszközöl.

Csodálatos

azon eredmény, melyet a t. hölgyek a Balassa-féle valódi angol ugorkatej használata által elérnek. Néhány nap után eltűnt az arcbőrről szeplőt, pattanást és egyéb bőrbajt, kisimítja a ráncokat és redőket, az arcbőrt üdév, finommá varázsolja. — A párizsi és bécsi kiállításokon kitüntetett szer, mely röviden nálunk is mint Angolországban az összes szepítőszereket kiszorítja. 1 üveg ára 2 korona, hozzávaló valódi angol ugorkaszappan 1 korona és powder 1 k. 20 fillér és 2 korona. Postán küldi Balassa K. gyógyszerészára Temesvár. Kapható minden gyógyszerárban.

Üdítő italnak

számos ásványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az ugynevezett természetes savanyúvizek a legkedveltebbek. Nem közömbös azonban, mifele ásványvizet használunk a fentemlített czélra, mert általában számos oly vizek is, amelyek kizárólagosan csakis gyógyczélokra alkalmasak, s melyek élvezete üdítő italok gyanánt nem mindig előnyös, savanyúvizek czime alatt szerepelnek. Így pl. nagymennyiségű mészsókat vagy vasat tartalmazó vizek szakadatlan használata semmiképen sem válik a szervezet előnyére, sőt még egyedül a szén-sav tartalom is némelykor elégséges, hogy vérdús egyéneknek vértódulást idézzen elő. Mi az utóbbi körülményt illeti, a szén-sav mennyisége mindenkor a palaczk nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelnünk, hogy a víz minél kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkotórészekből. Ily felette ritkán található, sőt eddigelé unikumnak nevezett savanyúviz a Mattoni-féle Giesshübler, mely még gyenge idegzetű és érzékeny egyéneknek is sikeresen alkalmazható, és mely — eltekintve alkotórészei szerencsés összetétele által igazolt gyógytani értékétől — mint elsőrangú üdítőital szerepel.

Orvosi körökben

már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Gleichenberg gyógyhely.

A bájos zöld Stájerországnak ezt a szép fűrdőhelyét, mely pár évvel ezelőtt ünnepelte fennállásának 60 éves jubileumát, teljes jogosultsággal lehet a legelső osztrák fűrdők közé számítani egyrészt általános ismert, gyógyhatással bíró ásványvíz forrásai, másrészt orvosi autoritások által elismert, különösen mint a légző-szervek megbetegedésénél kitűnő gyógyhatással bíró klimatikus fekvése révén. De a Gleichenbergben levő gyógyintézetek, mint például a különféle belélegzési-termek, a forrás-só, és fenyő belélegzési termék, ez utóbbiak külön kabinokban is, azután a pneumatikus kamarák, a fűrdő s hidegvízgyógyintézeteknek műtásterü berendezése, szintén a legelsőrangú gyógyhelyek közzé sorozzák a fűrdőt. A legmesszebb menő kívánalmaknak — melylyel egy elsőrangú gyógyhely bírhat — felel meg a gyönyörű villasor, valamint az egészségügyi berendezések, az ellátási és lakásvizonyok nemkülönben. Ez utóbbiakra vonatkozólag szívesen szolgál felvilágosítással az igazgatóság. Ugyisintén az általa kezelt egészséges hálótermekkel bíró, gyönyörű fekvésű villák felől is. — A gyógyhely ideai újításai közül kiemelendő az egyes remek fekvésű helyek kibővítése és többrendbeli újítás a gyógyfűrdőben. A fűrdővendégek szórakoztatására az ideai saison alatt is gondoskodott az igazgatóság, kitűnő zenekar, színház, hangverseny, tombolák, társasjátékok, lawn-tennis stb. által. Fűrdőidény május 1-től október 1-ig.

A primadonna és a férje.

(Ruzsinszky Ilona feljelentése férje ellen.)

A Nagyvárad Friss Ujságból olvassuk:

A nagyvárad Szigligeti színház primadonnája, Ruzsinszky Ilona, Bereczky Lajos debreczeni rendőrfogalmazó felesége — asszony hősévé vált egy szomorú regénynek, amelynek egyik izgatón érdekes fejezetét a művésznő maga írta meg és pedig fegyelmi, bűnügyi feljelentések alakjában.

A művésznő nyolcz évvel ezelőtt pályája kezdetén a felesége lett Bereczky Lajos debreczeni rendőrfogalmazónak. A primadonna házassága nem volt boldog. Férje itt volt, míg ő másfelé szerződött. Legutóbb Nagyvárad primadonnája lett.

A társulat Nagyváradról nyári állomására vonult, Gyulára, s ekkor különös, események zavarták meg a művésznő nyugalmát.

Ruzsinszky Ilona több följelentést adott be Varga Gyula gyulai rendőrkapitány s a férje, Bereczky Lajos ellen. A gyulai rendőrkapitányt fegyelmi hatóságánál, Lukács György békési főispánnál és a belügyminiszternél hivatalos hatalmával való visszaélés miatt panaszolta be, azonkívül az ügyészségnél tett ellene büntető följelentést rágalmazás miatt.

A följelentésben azt mondja a művésznő, hogy Varga kapitány férje iránt való baráti szivességből nyomozást indított, hogy kiderítse, nem követett-e el házasság törést. Evégből kihallgatta arra a gyulai fogadó személyzetét, ahol a primadonna szállva volt. Ennek firtatására törvényeink szerint senkinek sem lehet joga a házasság felbontása előtt, s akkor is csak az egyik fél kérsére büntetik a házasságtörőt.

A házasságtörést továbbá olyan módon, melyet a gyulai kapitány választott, se nem szabad, se nem lehet, bizonyítás csak tanukkal történhetik. Ezeket fejtegeti a diva följelentése, melyben a főispántól a fegyelmi eljárás megindítását kéri Varga Lajos ellen. Együttal ugyanily értelmű panaszos följelentést küldött a belügyminiszterhez, akit sürgős intézkedésre kér föl, nehogy kénytelen legyen a kényes ügyet az országgyűlés elé vitetni.

A másik följelentést a gyulai ügyészséghez nyújtotta be a művésznő, asszonyi tisztességének megsértésével rágalmazással vádolva Varga rendőrkapitányt, aki a rágalmazás vétségét a följelentő előadása szerint magában azzal is elkövette, hogy a házasságtörés dolgában önkényileg válogatott tanukhoz kérdéseket intézett.

Végül a művésznő bűnvádi panaszt emelt férje ellen is, melyben az ügyészségnél férjét vádolja rágalmazással és életveszedelmes fenyegetés bűnével.

A férj ugyanis több tanu előtt azt jelentette ki, hogy felesége megcsalta, s a házasság köteleket megsértette, továbbá Nagyváradon azzal fenyegetődzött, hogy ne-jét agyonlővi. A primadonna fejtegeti, hogy a fenyegetéstől oka van tartani, s ezért kéri a vizsgálat megindítását, ugyisintén a házasságtörés bizonyításáról gyűjtött iratoknak férjétől való elkobzását.

Nyilttér.

Borivóknak, kik a bort savanyúvizekkel szedték, retik vegyíteni, mindenkinek közt a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
legfőbb gyógyhely
SÁVANYÚ-VÍZ

ajánlatos. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak kellemetes, ingerlő mellékíz ad, annélkül, hogy az íze felfogható legyen.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE.

gyógyhely Budapest (Budán.)

Idény: április 15-től október hó 15-ig.

Kiváló gyógyhatással bír női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. Polgár Emil.

Egészséges fekvés. Jutányos lakások. Jó vendéglő. — Villamos vasuti összeköttetés a fővárossal.

Schicht-szappan

Védjegy
szarvas
vagy
kulcs

legkiadósabb és azért a legolesőbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a Schicht név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

KÜHNE E.

hazánk legrégebb gazdasági gépgyárában

MOSONBAN

legjobb anyagból és elismert gondos kivitelben kaphatók:
Sack-rendszerű aczélekék, egy és kétvasú ekék különféle szerkezetben, Hengerek, szántóföld és rétboronák dus választékban.

Hirneves tolokerek rendszerű

„Mosoni Drill” sorvetőgépek.

mindennemű cséplőgépek kézi és járgányhajtásra, Gabona tisztító és szelelőrosták konkoly választók, szecskavágó, répavágó és darálógépek kitűnő szerkezetben és különféle nagyságban, Morzsolók kézi és erőműhajtásra.

Szőlőzúzó és bogozó gépek, Venyigüzőgépek

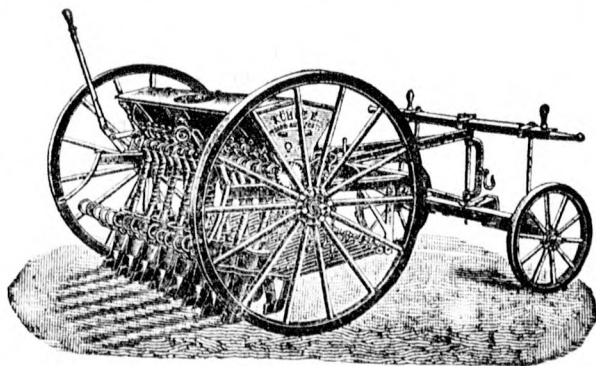
Borsajtók

Pranczia ekék és kapáló gépek szőlőmiveléshez.

Bizományi raktár:

Korondi Sándor urnál

Debreczen, Piacz-utca 28.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábadozók részére.
Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó ízű.

Több mint 2000 orvosi előismerő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravallo-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig $\frac{1}{2}$ lit. üvegekben 2 kor. 40 fillérért
 $\frac{1}{1}$ „ „ 4 „ 40 „

Intézeti
leány és fiu kelengyék
az intézetektől kapott
előírás szerint
készen kapható és megrendelhető
Donogán és Somossy
Kunz József és Társa utódai cég
fehérmű osztályában
Debreczen, Kistemplom bazár.

Hordó eladás.

Miután a Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet 10,000 hektoliter cément hordókat építettett

1000 darab fahordót,

melyek legnagyobb részben az utóbbi két év alatt szereztettek be, boesát eladásra

Az árak helyben hektoliterenként 3—6 korona.

Ugyanott eladó még mintegy 1000 hektoliter 1901. és 1902. évi bor, — valamint 300 hold szőlő ez évi termése.

Bővebb értesítést ad a

Debreczeni Szőlő és Bortermelő Szövetkezet

Simonffy-utca (városi bérház) 2 szám.

Asztalos üzletáthelyezés.

Van szerencsém értesíteni mélyen tisztelt megrendelőmet, hogy eddig a Szt. Anna-utca 64 sz. alatt fennálló asztalos műhelyemet, a mai naptól kezdve Arany János utcával szemben lévő Blaskovits féle telepre helyeztem át, hol is mindennemű épület és butor asztalos munkák kitűnő és gyors elkészítését mindenkor jutányosan elvállalom.

Amidőn az igen tisztelt megrendelőmnek eddigi szives pártfogását megköszönöm, kérem, hogy azt továbbra is fenntartani sziveskedjék.

Kitűnő tisztelettel

Fuchs János,
asztalos.

Telefon a telepre 154 szám.

Poschinger Fülöp

fegyvergyár Ferlachban (Karinthia),

kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitűnően készített, jól belőtt, a cs. k. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás. —

Árjegyzék ingyen.

Füsterkereskedő fiatal seged
azonnali belépésre felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Teljes ellátásra két fiu
elvallaltatik egy izr. családnál a reáliskolával szemben. Czim a kiadóhivatalban.

Tanuló egy igen jó
iparághoz felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Premier Kerékpárok
leg
több
világ
Arjézek
Premierwerke Eger, Csehország

Kiadó
csinosan butorozott szoba esetleg 2 fiatal ember részére Hatvan-u. 31.

Villanyos házi csengők felszerelését olesón és szakszere-
n készíti **Rosenberg és Hammer** villanyműszerészek Debreczen, Piacz-u. 2 sz. a nagytemplom mellett.

Villamos házi csengők és telefonok készítését tartós és gyors kivitelben készít **Földvári L.** debreczeni első elektro mechanikus. Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Javításoknál félévi, új berendezéseknél másfélévi díjtalan rendbentartás illetve jótállás biztosítatik. Vidékresoron kívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára. Telefonszám 168.

Gróf Dégenfeld József és dr. Balányi Miklós

Erzsébet szőlő telepének elárusító helyisége

DEBRECZENBEN

Simonyi-utcza 1-ső számú városi bérház 3 ik sz. holt helyiségében

MEGNYILT

s naponként

friss csemege szőlő

olesón kapható.

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használata mellett, melynek üvege 35 kr., valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Wiukler Ed., Wien, 19 I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ címzett gyógyszerésztárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéséért jó díjazás adatik.

Javlatok : a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrhusos megbetegedései, valamint vérszegénység stb. Ellenjavlat : aszkór.

Gleichenberg gyógyhely

Alkalikus muriatikus források : **Constantin** és **Emma** forrás, alkalis-muriatikus szénsav, János forrás : tiszta szénsav, Klausen forrás ; savó, sterilizált tej [száraz táplálás] kefir, források belélegzés, fenyőtűgöz belélegzés, mindkettő külön kabinokban, légzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fenyőfű és aczellfürdők. Nagy vtzgyógyintézet, terepkúra.

Lágy, langyos meleg, pormentes, széles csendes levegő, erdős fensíkon.

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

Lakás és kocsig megrendelések

az igazgatóságnál **Gleichenberg.**

Saison máj. 1-től szeptember végeig.

Félszázad óta 4935
1903

Aranyérem kitünőnek elismert **Aranyérem**
Páris, London. dr. Sihuisky-féle Pécs, Temesvár.

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. — Megbízható sikerrel használtatnak szeplő és májfoltok, a forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy agy tégely ára 1 kor. 40 fill., egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mosdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 k. Hozzávaló dr. Sihuisky szappan 60 fill.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.

Kitünő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések elűzésére. Egy üveg ára 3 k. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.

Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arca láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 k. 60 fl., egy kis doboz 1 kor.

JOLIESSANTE - FOGPOR

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítása s megóvására, mely által egyuttal a foghútra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 kor.

JOLIESSANTE SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toillette szappan. A bőrt finomná és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kivánatra minta darabok ingyen adatnak. Egy darab ára 80 fl.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megőszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 2 kor.

Valódi minőségben kapható a készítő **Molnár Lipót** gyógyszerésznél Kassán.

Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerésztárában (Tisza palota), **Dr. Rothschnek V. Emil**, **Mihalovits Jenő** gyógyszerésztárában.

4015—1903.

Kaszáló haszonbérbeadási hirdetés.

Debreczen sz. kir. városnak a Nagy Cserén, Paczon és Fancsikán levő kaszálói az **1903. évi aug. hó 26-án, szerdán**, a Guthon levő kaszálói pedig az **1903. évi augusztus 28 és 29-én, pénteken és szombaton** a helyszínen megtartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fognak adatni.

Miről a bérelni kívánók azzal értesítettnek, hogy az árverés a kitűzött napokon mindenkor d. e. 9 órakor a nagycseréi illetve a guthi erdészlaknál veendi kezdetét, ahol a bérbe adandó kaszálók jegyzéke és az árverési feltételek előzőleg is megtekinthetők.

Debreczen, 1903. aug. hó 19.

A városi tanács.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonához tartozó ugynevezett Barcsay féle ház utáni 7 Hold 650 □ öl ondódi szántó föld **1903. Augusztus hó 28 napjának** délelőtti 9 órájkor a város székházának kistanács termében (I. emelet 34. sz. szoba) megtartandó nyilvános önkéntes árverésen örökáron eladatik. Kikiáltási ár 4800 korona, melyen alól ezen ingatlan el nem adatik Árverelni kívánók tartoznak a kikiáltási árnak 10 %-át vagyis 480 koronát az árverelő küldöttség kezéhez készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban letenni.

Vevő 1903. évi október 1-én lép a földnek birtokába a vételárat pedig há on egyenlő részben tartozik 1903. évi október 1-től folyó 6% kamattal együtt lefizetni és pedig az első részlet 1903. évi november 1-én a másodikat 1903. december 31-én, a harmadikat 1904. évi március 1. napján. Ha az árverési feltételeknek elegendet nem tenne, veszélyére és kárára bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog tartani.

Az árverési részletes feltételek a város számvevői hivatalánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1903. április hó 30.

A városi tanács.

CHRISTOPH LACK
Eredeti üvegekben á 80 kr. és 1 frt 20 kr.
Valódi esz üvegekben ezen fekete yomat másolatával

lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt is használattassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajaknak sajátja, elkerülte. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárgygyal feltörülhető, a nélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymáz

sárgásbarnát és mahagoni barnát, mely akár csak az olajfesték födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb. van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel bemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fed el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyzetméter (két közép nagyságu szobára való) 5 frt 90kr. vagy 9 1/2 márka.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelé utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Debreczenben : **Félegyházi János.**

URANOS-KÉK

ruha mosáshoz
a legjobb kékítőszert

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakékitő,
Olesó és felülmulhatlan!

Kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő, 1 nagy üveg 1.60 kori, 1/2 üveg 1 kor.

☛ Kapható mindenütt. ☛
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos
gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK vegyészeti gyára **BUDAPEST,**
VI. Rózsa-u. 85.

Wagner Manó-féle

nevelő és tanintézet nyilvánossági joggal

Rákospalotán.

(Budapest tőszomszédságában, vasúti, posta, táviráda és telefon állomás.)

Az intézet nyilvános nyolczosztályú főgimnáziumában, polgári és elemi iskolájában a tanév szeptember hó 1-én kezdődik.

A kiállított bizonyítványok államérvényesek.

Az intézet öt holdnyi parkban, egészséges helyen fekszik.

Az ellátás mintaszerű.

A növendékek lehetnek bennlakók és bejárók.

Értesítővel szolgál

az igazgatóság.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban
a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a »Bika« szálloda mellett.

Egy régi jó háziszert

(melynek egy családnál sem szabad hiányozni) a mindenki által ismert, kitűnő hatásának tartott

Hess Ernő-féle EUCALYPTUS,

mely vegytiszta, 12 év óta egyenesen Ausztráliából importált természetes olaj. Ausztriában, Magyarhonban s Németországban törvényesen védve. Egy üveg ára csak 1 k. 50 fl. mely olesó ár lehetővé teszi annak beszerzését mindenkire nézve, hogy egészségét megőrizhesse s a betegségtől megvédhesse.

Több mint 1500 köszönő és dicsérő levél

oly meggyógyultaktól, kik izületi csuszban, hát, mell, vagy nyaktájában, nehéz légzésben, nátha, fejfájás, belső szervek betegségeiben, bőrbajokban szenvedtek vagy régi enyhe sebeik voltak s akik ezen elismerő iratokat önkényl küldték be. Se kisse mulassa el meghozatni ama kitűnő könyvet, melyben az Eucalyptus készítmény pontosan le van írva s hogy ezen készítmény minő hatásosan alkalmazható fenti betegségeken. A szenvedők érdekében a könyvet mindenkinek ingyen megküldöm, ebben egész serege van az elismeréseknek a meggyógyultak részéről.

Klingenthal i. Sa.

HESSERNŐ

az Eucalyptus szállítója.

Vigyázzunk a védjegyre!

Debreczenben kapható: Mihalovits J. Tóth Béla és Szilez Ferencz urak gyógyszer-tárában.

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos uj mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos uj mintákban

37 és 45 kr.

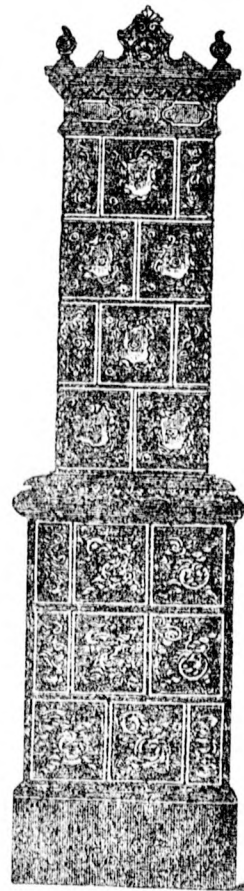
Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Tóth Gyula

DEBRECZEN,

Piacz-utca 27.

Legnagyobb rak-
tár és legolcsóbb
beszerzési forrás.

Budweiszi és honi
gyártmány

**PORCELLÁN
KÁLYHÁKBAN,**

fürdőkádakban

vasbutorokban, jég-
szekrényekben, vadász-
tegyerekben, revolverek-
ben és

vadászati felsze-
relési cikkekben.

Lópor áruda.

Képes árlap ingyen
és bérmentve.

Csodaszép

a szelid fehér és puha arczszin, valamint az arcz
szeptő és bőrtisztítálatáság nélkül. Ezt elérendő,
mosakodjunk naponta

Bergmann liliumtej szappannal.

Védjegy: 2 bányász.

BERGMANN & Co. Drezda a/E. Kapható 80 fill.-vel
dr. Rothschnel. V. Emil gyógyszer-tárában és
Nagy Andrásnál.